

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 4 (6817)

• Trešdiena, 1998. gada 14. janvāris

• Cena Ls 0,18

Šodien beidzam mūsu korespondentes Līdijas Kirillovas stāstījumu par iespaiēm Zviedrijā.

● Attēlā: tā nav ne dzīvokļa viesistaba, ne viesnīcas numurs, bet mazs atpūtas stūrītis zviedru pensionātā.

6. lpp.

Šī gada sākumā - 4. janvārī iesvētīts Arendoles katoļu draudzes nams.

● Attēlā: pateicību par ieguldījumu Arendoles katoļu draudzes dzīvē Aleksandram Madelānam izsaka Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrida Spuriņa.

5. lpp.

ŠODIEN «NOVADNIEKĀ»

- ▼ Jaunami veselības aprūpes finansēšanas noteikumos → 2. lpp.
- ▼ «Glābiet bērnus» – bērniem → 3. lpp.
- ▼ Atbildam «Novadnieka» lasītājiem → 3. lpp.
- ▼ Ekonomikas lappuse. «Sitiens zem jostas...» → 4. lpp.

Domuļu ģimene Sauras pagastā strādā ar vērienu, par spīti piedzīvotajām likstām un sarūgtinājumiem.

● Attēlā: «Mūsu ferma vēl nav iesvētīta,» teica Jānis Domulis pirms Jaunā gada, kad «Novadnieka» korespondenti apmeklēja viņa saimniecību, un piepildīja glāzes ar šampanieti.

3. lpp.

Kārsavā — kārtējā Latgales mazpilsētu vadītāju tikšanās

9. janvārī Kārsavā notika šogad pirmā Latgales mazpilsētu vadītāju tikšanās, kurā piedalījās arī Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs.

Pēc viņa domām viens no interesantākajiem tikšanās laikā apspriestajiem jautājumiem — par Kārsavas pilsētas un blakus esošo pagastu sadarbību. Kārsavieši kopā ar Malnavas, Salnavas, Golišēvas, Mērdzenes un Mežvidu pagastiem noslēguši pašvaldību sadarbības

līgumu, kurā apņemas kopīgi darboties, lai sasniegtu kopīgus, katra līdzēja interesēm atbilstošus mērķus.

Noteikts arī līguma darba lauks — no atkritumu saimniecības sistēmas izveidošanas līdz pierobežu sadarbībai starp Latviju un Krieviju. Vai līdzīgs sadarbības līgums derētu arī Preiļiem un tuvējiem pagastiem, vēl jāpadomā un jāapsver.

V.Ivanovs atzina, ka Preiļi noteikti ar interesi uzņems SIA «Latvijas pašvaldību informātikas un informācijas centrs» ide-

jas, piedāvājumus un palīdzību, kā labāk izmantot datoru iespējas, veidojot informācijas sistēmu nepieciešamo pakalpojumu pieejamībai.

Iepazīšanās ar atjaunotā Kārsavas tautas nama darbu arī bijusi noderīga, teica V.Ivanovs, jo pirms pāris gadiem tautas nams nodots privātstruktūrām. Tomēr pagājušajā gadā pašvaldība to pārņēmusi savā pārziņā. Tagad tur veikts remonts un atkal notiek pasākumi.

L.Kirillova

ZIŅAS

■ Aizkalnes pagasts rūpējas par saviem jauniešiem — studentiem. Pagasta padomes lēmumā noteikts, ka sekmīgie audzēkņi, uzrādot augstskolas apstiprinātu izrakstu no atzīmju grāmatiņas, var saņemt pagasta stipendiju — 30 latus pusgadā. Pērn otrajā pusgadā šādas stipendijas saņēma pieci pagasta jaunieši: divi Daugavpils Pedagoģiskās universitātes studenti, pa vienam — Policijas akadēmijas, Tehniskās universitātes un Rēzeknes Augstskolas studentam.

■ Riebiņu vidusskolā notikusi direktoru maiņa. Līdzšinējais skolas direktors pāriet uz darbu citā vietā, bet Riebiņu vidusskolu turpmāk vadīs Anda Mihailova, līdz šim — Preiļu arodvidusskolas direktora vietniece.

L.Rancāne

■ Sestdien, pulksten 12.00 Preiļos salonā «FotoMaks» atklās ne tikai Latvijas, bet arī pasaules fotomākslinieku aprindās plaši pazīstamā Rīgas fotogrāfa Jāņa Gleizda darbu izstādi. Uz izstādes atklāšanu un tikšanos ar viņa fotogrāfiju cienītājiem atbrauks arī pats mākslinieks.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore T.Bekeša, pēc pāris nedēļām tiks atklāta vēl viena interesanta izstāde «Preiļi gadsimtu mijā». Arī tajā pārsvarā būs skatāmas fotogrāfijas. Šo izstādi gatavo muzeja darbinieces.

L.Kirillova

Patikama ziņa no Ekonomikas ministrijas investīciju departamenta

■ No Ekonomikas ministrijas investīciju departamenta saņemta ziņa par to, ka Preiļi iekļauti valsts investīciju programmā.

Paredzams, ka pilsēta saņems 364 tūkstošus latu lielu aizdevumu siltumapgādes uzlabošanas projektam, «Novadnieku» informēja Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs V.Ivanovs.

Rit Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs dosies uz Rīgu, lai Finanšu ministrijā precizētu, pēc kādiem noteikumiem iespējams šo aizdevumu saņemt. Pēc neoficiālas informācijas aizdevumu Preiļi varētu saņemt uz desmit gadiem ar 7,5 procentu likmi gadā.

Šis aizdevums būs lieliska iespēja beidzot sakārtot centrālo katlu māju un jau sen nolietoto siltumtrases, kur pašlaik siltuma zudumi sasniedz pat četrdesmit procentus. Varēs nomainīt arī vecos un energoietilpīgos katlus, bet rezultātā samazināsies gigakalorijas cena. Ieguvēji būs visi Preiļi iedzīvotāji.

L.Kirillova

Lasītājiem, kuri abonējuši «Novadnieku» visam 1998. gadam

«Novadnieka» redakcija aicina lasītājus, kas abonējuši «Novadnieku» visam 1998. gadam, reklāmas nodaļā izņemt talonus, kuri dod tiesības abonēt «Novadnieku» 1999. gadam ar 10% atlaidi, kā arī 1998. gadā ievietot rajona avīzē divus privātsludinājumus bez maksas.

LATVIJĀ

Gada inflācija —
tikai 7 procenti

1997. gada inflācija bijusi 7%, liecina Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati. Statistika mazāk, nekā bija iepriekš prognozēts. Kā zināms, Finanšu ministrija un Latvijas Banka 1997. gadā prognozēja aptuveni 8% inflāciju. Inflācija decembrī, salīdzinot ar novembri, bijusi 0,2%.

1996. gada inflācija Latvijā bija 13,1%, Lietuvā arī 13,1%, Igaunijā — 14,8%. Pērnā gada inflācija Latvijā acīmredzot būs zemāka nekā abās pārējās Baltijas valstīs, jo Igaunijā 1997. gadā tā bijusi 12,5%, Lietuvā (pēc iepriekšējām ziņām) — 8,6%. LB prezidents Einārs Repše preses konferencē teica, ka Latvijas inflācijas ir trešā mazākā starp visām Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīm, zemāka 1997. gadā bija vienīgi Horvātijā un Slovākijā. Tiek prognozēts, ka 1998. gadā inflācija arī nepārsniedz 7%.

Pakalpojumi 1997. gadā kļuvuši dārgāki par 18,2%, bet preces — tikai par 4,2%. Visvairāk inflācijas kāpumu pērn ietekmējis izdevumu pieaugums par dzīvokļa īri (par 77,5%), ūdensapgādi un kanalizāciju (par 17,8%), elektroenerģiju (par 10%), pasta pakalpojumus (par 25%), telefonu (par 19%), transportu (par 6,2%). Apģērbi un apavi pērn kļuvuši dārgāki par 12%, uztura produkti (pārtika un bezalkoholiskie dzērieni) — par 2,3%. Savukārt daži dārzeņi un augļi, kā arī milti, olas, daži medikamenti pērn kļuvuši lētāki. Piemēram, āboli — par 25,6%, tomāti — par 19%, gurķi — par 15%.

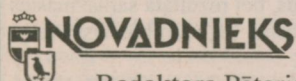
Pagājušā gada decembrī patēriņa cenas, salīdzinot ar novembri, palielinājušās par 0,2%. Pārtika sadārdzinājusies par 0,4%, alkoholiskie dzērieni — par 0,4%, izdevumi mājāsaimniecībai pieauguši par 0,2%, veselības aprūpei — par 0,2%, atpūtai un kultūrai — par 0,1%, izglītībai — par 0,9%. Cenas nav mainījušās transportam, sakariem, izdevumiem par dzīvokli. Dažu preču samazinājis pārtikas preču, piemēram, sviesta un taukvielu, cukura un saldumu, kā arī medikamentu cenu kritums.

«Banka Baltija»
kompensācijas plāno
sākt izmaksāt martā

«Banka Baltija» (BB) kompensācijas fiziskām personām varētu sākt izmaksāt pēc 23. februāra, ja šajā dienā Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta apstiprinās BB likvidatora iesniegtos materiālus par noguldītāju skaitu, kompensējamo naudas summu un naudas izmaksu kārtību.

Pagaidām BB fiksēti 99209 noguldītāji, kuru prasību kopējā summa ir 31,1 miljons latu. Pilnīgas skaidrības nav par aptuveni 7000 noguldītāju, par viņiem informācija bankā tiek precizēta. BB rīcībā ir aptuveni 7 miljoni latu.

«Diena»

Redaktors Pēteris Pīzelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks».

Redakcija». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese:

Aglonas ielā 1, Priekš, LV-5301.

Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktoriem),

22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax

21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales

druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Of-

setiespiedums.

Viena zsk. iespaidlksne. Metiens 4530.

Pasūtījuma indekss 3033.

«Es atkal laimīgs tieku...»

Līvānu bērnu un jauniešu centrā 43 pulciņos pedagogu vadībā savas intereses attīsta 681 bērns. Sistemātiska, plānveidīga ikdienas darba rezultātu var redzēt dažādos pasākumos svētku reizēs, izstādēs, kad paši audzēkņi ir aktīvi dalībnieki.

Arī sagaidot Ziemassvētkus un Jauno gadu, centrā notika dažādi pasākumi, un «namiņš» pārvērtās par īstu Ziemassvētku valstību ar pašdarinātiem svētku kociņiem, krūmiņiem, eņģelišiem, zvaniņiem. Telpu noformējumā izmantoja roktarbu pulciņa «Prasmīgās rokas» darinājumi, pirmsskolas pulciņa «Ziniši» zīmējumi, vizuālās mākslas un keramikas pulciņu bērnu darbi. Par telpu māksliniecisko noformējumu rūpējās skolotāja N. Vaškāne. Arī skatlogu noformēšanā savdabīga izdoma bija skolotājam I. Jankovskai un G. Kuzminai. Līvānu bērnu un jauniešu centrs piedalījās pašvaldības rīkotajā konkursā «Ziemassvētki manā namā» un ieguva balvu par profesionālāko telpu noformējumu.

Pulciņos notika interesanti svētku sarīkojumi. Pirmsskolas bērni izveidoja «Ziniši» (skolotājs M. Vilcāne, I. Koltāne), vokālie ansambļi «Cālis», «Spurgaliņas», «Popgrupa» (skolotāji S. Bul-

meistare, J. Rudzītis) organizēja Ziemassvētku sarīkojumu «Salatēti šurpu steidz» bērniem kopā ar vecākiem. Šajos svētkos lielie un mazie dziedāji saņēma tik sen gaidīto dāvanu — mikrofonus.

Dažādi pārstiegumi un prieka brīži tika sagādāti bērniem invalīdiem sarīkojumā «Un klusi gaviļē mazā sirds».

Ar dažādām jautrām izdarībām, pārstiegumiem karnevālā piedalījās keramikas pulciņa un pusaudžu klubiņa audzēkņi (skolotāja L. Beča). Svētku kulmināciju sasniedza Līvānu bērnu un jauniešu centra un pilsētas kultūras nama kopīgi organizētais sarīkojums «Es atkal laimīgs tieku...», kurā bija iespēja piedalīties visu pulciņu audzēkņiem un Līvānu bērnu grupai «Ziņuks» ar uzvedumu «Kā rūķi gatavoja Ziemassvētkiem», bet pēc tam vadīja rotaļas. Ieradās arī ķekatknieki skolotājas I. Balaško vadībā.

Svētki ar visiem pārstiegumiem, piedzīvojumiem un mazā sirds ir iz-

● Aina no sarīkojuma «Es atkal laimīgs tieku...».

skanējuši, bet paliek rūpīgs, pārdomāts ikdienas darbs ar bērniem, kas prasa daudz zināšanu. Tās pilnveido palīdz Valsts Jaunatnes iniciatīvu centrs, kas regulāri aicina uz semināriem, kursiem, pieredzes apmaiņas braucieniem, Valsts Jaunatnes iniciatīvu centru direktori Valentīnu Poikāni ielūdza arī uz jaunatnes darbinieku balli, pavadot veco gadu.

M. Vilcāne,
Līvānu bērnu un jauniešu centra
metodiķe, pirmsskolas pulciņa
«Ziniši» skolotāja

Jaunami veselības aprūpes
finansēšanas noteikumos

Šī gada 1. janvārī stājās spēkā Latvijas Republikas MK 1997. gada 23. decembrī pieņemtie «Veselības aprūpes finansēšanas noteikumi». Ministru prezidenta Guntara Krasta un Labklājības ministra Vladimira Makārova parakstītais dokuments saņemts arī Priekš rajona padomē. Par svarīgākajām izmaiņām «Novadnieks» lūdz pastāstīt rajona padomes veselības aprūpes nodaļas vadītāju Bernadetu Belovu.

— Šie noteikumi nosaka veselības aprūpes finansēšanas kārtību, valsts obligātās veselības apdrošināšanas līdzekļu saņemšanas kārtību, kā arī ārstniecības pakalpojumu apjomu, kas tiek apmaksāts no valsts pamatbudžeta līdzekļiem, speciālā budžeta līdzekļiem un pakalpojumu saņēmēju līdzekļiem.

Kāda ir samaksa par veselības aprūpes pakalpojumu minimālā ietilpstošajiem veselības aprūpes pakalpojumiem paredzēto līdzekļu saņemšanas kārtība?

Veselības apdrošināšanas centrālā fonda līdzekļus, kas paredzēti samaksai par veselības aprūpes pakalpojumu minimālā ietilpstošajiem veselības aprūpes pakalpojumiem, veido:

— iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļa, ko no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem kārtējā gada valsts budžeta likumā noteiktajā apmērā katru nedēļu ieskaita Valsts kase;

— iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļa, ko kārtējā gada valsts budžeta likumā noteiktajā apmērā bez Valsts kases starpniecības katru nedēļu ieskaita tās pašvaldības, kuras noslēgušas līgumu ar Finanšu ministriju par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu iekasēšanas īpašu kārtību; — valsts pamatbudžeta dotācijas daļa no vispārējiem ieņēmumiem, ko kārtējā gada valsts budžeta likumā noteiktajā apmērā katru mēnesi ieskaita Valsts kase.

No minētajiem līdzekļiem veselības apdrošināšanas centrālais fonds ieskaita rezervē piecus procentus. Šo naudu izmanto gadījums, ja nepieciešami izmaiņas pacientu skaits, starptautisko līgumu izpildei, sabiedrības informēšanas un izglītības pasākumiem, kā arī pasākumiem, kas saistīti ar valsts obligātās veselības apdrošināšanas ieviešanu.

Līdzekļus, kas palikuši pēc rezerves fonda izveidošanas, ieskaita slimokasēm. Savukārt, slimokases šos līdzekļus izmanto:

— samaksai par ambulatorajiem ārstniecības pakalpojumiem līgumā noteiktajā apmērā;

— samaksai par stacionārajiem ārstniecības pakalpojumiem līgumā noteiktajā apmērā;

— maksājumiem, kas noteikti slimokases un aptieku līgumos slimokases apmaksājamo ārstniecības līdzekļu vērtības apmērā atbilstoši MK noteikumiem par atvieglojumiem pacientiem ārstniecības līdzekļu iegādē ambulatorajai ārstniecībai;

— samaksai par neatliekamo medicīnisko palīdzību un slimokases darbības nodrošināšanai.

Kāda būs pacienta iemaksa veselības aprūpes pakalpojumu minimālā un valsts programmas ietvaros?

Ārstniecības iestāde iekasē pacienta iemaksu šādā apmērā:

1) par ambulatoru apmeklējumu un ārstniecības pakalpojumiem ārstniecības iestādē vienas darbdienu laikā pieaugušajiem — 0,50 latu, bērniem — 0,20 latu;

2) par ārstēšanos stacionārā veselības aprūpes pakalpojumu minimālā ietvaros pieaugušajiem iestādē pavadītu dienu, sākot no otrās dienas — 1,50 latu, par ārstniecisko manipulāciju — saskaņā ar veselības valsts ministru noteikto cenrādi;

3) par ārstēšanos stacionārā veselības aprūpes valsts programmas ietvaros pieaugušajiem — 0,45 latu dienā.

Kopējais pacienta iemaksas apmērs par katru hospitalizācijas gadījumu, neskaitot maksu par ārstnieciskajām manipulācijām, nedrīkst pārsniegt pieaugušajiem — 15 latu, bet bērniem — 5 latu. Pacienta iemaksu kopsomma kalendārajā gadā nedrīkst pārsniegt 80 latu.

Kas ir atbrīvojami no pacienta iemaksas?

No pacienta iemaksas atbrīvojami:

— bērni līdz viena gada vecumam,

— bērni invalīdi vecumā līdz sešpadsmit gadiem,

— bērni vecumā līdz astoņpadsmit gadiem, ja veselības aprūpes pakalpojumi tiek saņemti stacionārās rehabilitācijas institūcijās,

— bērni un skolēni, ja tiek veiktas profilaktiskās apskates bērnu dzimstības un skolās,

— visi iedzīvotāji, ja tiek veiktas profilaktiskās apskates veselības valsts ministra noteiktajā kārtībā,

— bērnam, bērnu patversmju, ģimenes bērnunamu, bērnu bāreņu aprūpes centru, specializēto bērnu invalīdu iestāžu un internātskolu audzēkņi,

— grūtnieces, ja tiek saņemti ar grūtniecības un pēcdzemdību novērošanu un grūtniecības norisi saistītie veselības aprūpes pakalpojumi,

— politiski represētās personas un Čerņobilas atomelektrostācijas avārijas seku likvidācijā cietušās personas,

— trūcīgās personas, kas par tādām atzītas MK noteiktajā kārtībā,

— personas, kas saņem veselības aprūpes pakalpojumus neatliekamās medicīniskās palīdzības gadījumos,

— sociālās aprūpes valsts specializēto esošās personas.

Šogad šis saraksts papildināts ar vairākām jaunām iedzīvotāju kategorijām. No pacienta iemaksas atbrīvojami arī — visi iedzīvotāji, ja tiek veikta aktīvā imunitāte MK noteiktajā kārtībā vai pasīvā imunitāte veselības valsts ministra noteiktajā kārtībā,

— personas, kas saņem ambulatoru un stacionāro psihiatrisko palīdzību,

— tuberkulozes slimnieki,

— prettiesisku darbību rezultātā un trešās personas vains cilvēks rezultātā,

— personas, kas saņem veselības aprūpes pakalpojumus infekciju slimību gadījumos un saslimšanu ar sifilisu vai AIDS gadījumos.

Kādos gadījumos slimokase nesedz veselības aprūpes pakalpojumu izdevumus?

Slimokase nesedz izdevumus par plānotajām operācijām, ja tās pārsniedz līgumā paredzēto apjomu, par zobārstniecības palīdzību personām, kas ir sasniegušas 18 gadu vecumu, par periodiskajām medicīniskajām apskatēm, kas nepieciešamas darba apstākļu un darba specifiskās dēļ, par ārstēšanos sanatorijās un kūrortos, par abortiem, ja nav medicīnisku vai sociālu indikāciju, par seksuālo ārstēšanu, par kosmētiskajiem pakalpojumiem un plastiskajām operācijām, par homeopātisko ārstēšanu, par alkohola un narkotiku atkarības ārstēšanu, par ārstniecības iestādēs un citiem pakalpojumiem, kas neietilpst veselības aprūpes pakalpojumu minimālā ietvaros.

L. Kirillova

Sitiens zem jostas...

Tāds sitiens ir kategoriski aizliegts sportā (boksā), par tā pielietošanu paredzēta diskvalifikācija. Politikā tas nav reglamentēts, un tā pielietošana atkarīga no paša politiķa morālā un ētiskā līmeņa. Jāsaka — mūsu šodienas politiķi itin bieži to pielieto, lai gūtu uzvaru pār pretinieku.

Šaskaņā ar Lauksaimniecības likumu 1998. gadā dotācijām lauksaimniecībā ir iedalīti 17 miljoni 126,7 tūkstoši latu (3% no valsts pamatbudžeta), kas ir divreiz vairāk nekā 1997. gadā. Zemnieki, īpaši tie, kuri dzīvo reģionos ar nabadzīgām augsniem, varētu priecāties, — varēs saņemt dotācijas, bet...

Visu gadu nogali Zemkopības ministrijā citīgi strādāja un lauzīja galvas pie subsīdiju izlietošanas projekta 1998. gadā, jo tik daudz naudas nav nemaz tik viegli sadalīt. Rezultātā radās projekts, kuru pieņēma un akceptēja gan pati LZS pārraudzībā esošā ministrija, gan valdošā partiju kooperācija jeb sadarbības padome, un tas izskatās šāds (tūkst. Ls):

1. Augšņu kultūrtehniskā un agrotehniskā ielabošana	1500
2. Lauksaimnieciskās ražošanas attīstība un tehnoloģiskā modernizācija	6000
3. Ciltsdarbs un šķirnes sēklkopība	6216,7
4. Augstas kvalitātes augkopības produkcijas ražošana pārstrādei	1300
5. Netradicionālo nozaru un lauku vides attīstībai	1056
6. Kredītu garantijas fonds	804
7. Kvalitātes apliecinājuma un izcelsmes zīmes piešķiršana	—
8. Zivsaimniecība	150
9. Negadījumu seku likvidēšana	100
Kopā	17126,7

Katram ir zināms, ka zemkopības pamatā ir zeme un pirmām kārtām — tās dabiskā auglība, kuru var palielināt mākslīgi, — pielietojot mēslošanu un citas progresīvas tehnoloģijas, kas, protams, prasa papildus izdevumus. Šos papildizdevumus zemnieks var atļauties tikai tad, ja saimniekošana nes peļņu, pretējā gadījumā, — tas ir izslēgts.

Ir zināms, ka viena dabiskās zemes auglības novērtējuma balles dod 0,4 cmt graudu no 1 hektāra. Viena hektāra zemes apstrādāšana šodien izmaksā Ls 200. Par 1 cmt maizes labības graudu šodien maksā ne vairāk kā Ls 10. Ņemot vērā iepriekšminēto, nav grūti aprēķināt, ka šodien var galus savilkt kopā (bez peļņas) tikai tas zemnieks, kurš bez papildizdevumiem var iegūt no 1 ha 20 cmt tīru graudu un apmaksāt apstrādāšanas izdevumus, tātad, tikai tas, kura zemes dabiskā auglība ir ne mazāka kā 50 balles.

Latvijas vidmērā iegūtais zemes novērtējums ir 38 balles. Tas nozīmē, ka bez papildizdevumiem var iegūt 15,2 cmt graudu no 1 ha vai Ls 152, tātad trūkst vēl Ls 48, lai segtu 1 ha apstrādāšanas izdevumus. Protams, Rīgas, Dobeles, Bauskas un Jelgavas rajonos, kur zemes auglība ir no 50 līdz 70 ballēm, zemnieks var dzīvot, jo no 1 ha viņš iegūst peļņu Ls 10-80.

Viskritiskākais stāvoklis zemniekiem ir Latgalē, kā arī lielākajā daļā Vidzemes, kur zemes dabīgā auglība ir viszemākā un atšķirībā no Zemgales un Kurzemes, vēlenu karbonātu augsniem ir nepieciešama zemes kaļķošana, bez kā pat papildus mēslošana nedod efekta, bet 1 ha zemes kaļķošana izmaksā no Ls 300-500, kas jāatkārtos ik pēc 3-5 gadiem.

Lai pēc zemes dabiskās auglības principa, kas ir pamatu pamats, ar dotācijām paceltu zemnieku ienākumus no apstrādātās zemes 1 ha līdz Ls 200, ir vajadzīgi 100 milj. latu, kas protams šodien nav iespējams. Tomēr pielietojot šo principu un taisnīgi sadalot dotācijas šos 17,126 milj. latu, pietiek, lai paaugstinātu Latvijas zemnieku ienākumus līdz 170 latiem no 1 ha.

Skaidrības labad pieliekam tabulu par Latgales — Vidzemes rajoniem, un tabulā ir parādīti tikai tie ziemeļaustrumu Latvijas rajoni, kuri atrodas vissliktākās zemes auglības un ekonomiski ģeogrāfiskos apstākļos un kuriem visvairāk ir nepieciešamas dotācijas.

Rajons	Zemes novērtējums ballēs	Var iegūt graudu no 1 ha cmt (noapaļojot)	Var saņemt no 1 ha/Ls	Trūkst no 1 ha līdz 200 latiem	Pienākums, lai iznāktu 170 Ls no 1 ha	Pavisam rajonam pieņemtais dotācija par apstrādātajiem zemes ha (milj. Ls)
Krāslavas	27	11	110	90	60	1,4
Ludzas	26	10	100	100	70	1,3
Rēzeknes	32	13	130	70	40	1,2
Preiļi	33	13	130	70	40	1,4
Balvi	27	11	110	90	60	1,3
Daugavpils	34	14	140	60	30	1,2
Alūksnes	26	10	100	100	70	1,3
Gulbenes	33	13	130	70	40	1,0
Madonas	33	13	130	70	40	0,8
Cēsu	35	14	140	60	30	0,7
Valkas	35	14	140	60	30	0,9
Kopā						12,5

Diemžēl, kā Zemkopības ministrija, tā arī valdošā koalīcija ir nolēmuši citādi. Pēc subsīdiju sadales nolikuma dotācijas atkal aiziet uz tiem rajoniem un reģioniem, kuri ir visbagātākie un ir spējīgi šos nolikuma punktus izpildīt.

Ko var izdarīt tabulā ievietoto reģionu zemnieki augšņu kultūrtehniskā un agrotehniskā ielabošanā, tehnoloģiskajā modernizācijā, augstas kvalitātes produkcijas ražošanā utt., kad katrs hektārs dod zaudējumus no Ls 60-100. Protams, dotācijas saņem centrālais un Zemgales — Kurzemes reģions, kuri spējīgi darīt, pie tam bagātākajiem vienmēr ir labīji valdībā. Jau pagājušajā gadā viens pats Bauskas rajons saņēma dotācijas vairāk nekā viss Latgales reģions kopā. Ja arī — saņem kaut kādas dotācijas viens no simta ziemeļaustrumu reģiona zemnieks, tad tās ne tuvu nebūs līdzvērtīgas dotācijām, kas pieņāktos šiem zemniekiem, ņemot dotāciju sadalē par pamatu zemes novērtējumu ballēs.

Gada beigās rajonu un pagastu pašvaldības, kā arī lauksaimniecības departamenti varēs pārliecināties, cik simti tūkstoši latu ir aizgājuši prom, kas bija tik nepieciešami un pēc taisnības pienācās Ziemeļaustrumlatvijai. Kā čangalieši, tā slāvieši kārtējo reizi apmulķoti, un tā pamatīgi. Ja būtu dzīvi brāļi Kaudzītes, te iznāktu varens romāns par mūsdienu mērnieku laikiem.

Ir jācinās ne tikai par to, ka dotācijas jādala pēc zemes auglības novērtējuma ballēs, bet arī par to, lai pienācīgās summas par dotācijām būtu ieskaitītas rakojentem, kuru pamatā ir zemes novērtējuma pārstāvju piedalīšanās katrā rajonā varētu izvēlēties, cik procentu no summas iedalīt zemniekiem, kuru būtu speciāli jāpabalsta. Zīmīgi, ka dotāciju sadales nolikuma akceptēšanā nedzirdēja pat ziemeļaustrumu tautas kalpu balsis, jo jāpilda partiju disciplīna. Arī no Vides un reģionālās attīstības ministrijas nedzirdēja iebildumus, kur vada mūsu novadnieks A.Gorbunova kungs. Ļaunas mēles melš, ka viņš sadarbojas ar Krievijas spēcīgiem un bīda šo reģionu Krievijas apkampienos.

L.Stašs,
6. Saeimas deputāts

1997. gada vienpadsmit mēnešos saražots par 4,5% vairāk

1997. gada novembrī, rēķinot faktiskajās cenās, saražota rūpniecības produkcija 138,7 miljonu latu apmērā: par 12,3% vairāk nekā iepriekšējā gada novembrī, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Savukārt 1997. gada 11 mēnešos, rēķinot salīdzināmajās cenās (ņemot vērā inflāciju), salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, rūpniecības produkcijas apjomi pieauguši par 4,5%.

Šādu pieaugumu lielā mērā sekmēja produkcijas apjomu pieaugums apstrādes rūpniecībā 6,3%. Savukārt ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē ražošanas apjomi 1997. gada janvārī — septembrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada vienpadsmit mēnešiem samazinājušies par 19,6%, bet elektroenerģijas, gāzes un siltā ūdens apgādē kritums bijis 1,2%, taču šo abu nozaru īpatsvars kopējā saražotās rūpniecības produkcijas apjomā ir ievērojami mazāks nekā apstrādes rūpniecībai, tāpēc arī šo rādītāju ietekme ir stipri mazāka.

1997. gada vienpadsmit mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu lielākais rūpniecības celulozes, papīra un papīra izstrādājumu ražošanā — par 99%, pārtikas produktu un dzērienu ražošanā — par 25%, izdevējdarbībā, poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā — par 17,7%, apģērhu ražošanā — par 15,7%, koka izstrādājumu ražošanā — par 11,1%.

Savukārt apjomi ir otrreizējā pārstrādē — par 59,2%, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanā — par 34,1%, pārējo transporta iekārtu ražošanā — par 31,1%, ķīmisko vielu, to izstrādājumu un ķīmisko šķiedru ražošanā — par 22,4%.

Iedzīvotāju pirktspēja samazinājusies

Pernā gada pirmajos deviņos mēnešos mājāsaimniecību ienākumi palielinājās par 7,1%, bet iedzīvotāju pirktspēja samazinājās par 1,6%, patēriņa indeksam pieaugot par 8,8%.

Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka vidējais mājāsaimniecību ienākumu augšanas tempi atpalika no patēriņa cenu indeksa kāpuma. Dažviet iedzīvotāju pirktspēja nedaudz pieauga — Rīgas iedzīvotāju pirktspēja pērnā gada janvārī — septembrī pieauga par 0,4%.

Ienākuma līmenis nosaka ne tikai mājāsaimniecību piederību pie dažādām sociālekonomiskajām grupām, bet arī tāds faktors kā mājāsaimniecības ģimenes tips. Pētījumi rāda, ka visaugstākais ekvivalents ienākums ir laulātiem pāriem bez bērniem. Otro vietu ieņem mājāsaimniecības, kurās ir bērni vecumā līdz 16 gadiem. Jāatzīmē, ka tieši šī mājāsaimniecību grupa ir visaktīvākā darba tirgū — tā sastāv no samērā jauniem darba ņēmējiem. Šajās mājāsaimniecībās 68% ienākumu veido darba alga (vidēji — 51,5%). Viszemākie ienākumi ir ģimenēs, kurās aug bērni un kurās trūkst viena no vecākiem.

Mājāsaimniecību izdevumi pērnā gada

janvārī — septembrī, salīdzinot ar attiecīgu 1996. gada laika posmu, ir pieauguši par 5,6%. Lielāko daļu no izdevumiem sastāda patēriņa priekšmetu iegāde — 5,5%. Neskatoties uz to, mājāsaimniecību personīgā tēriņa apjomam salīdzināmās cenās ir tendence samazināties, jo patēriņa izdevumu pieauguma temps atpaliek no patēriņa cenu kāpuma.

Izdevumi uztura iegādei pērnā gada pirmajos deviņos mēnešos, salīdzinot ar 1996. gada attiecīgo laika posmu, ir samazinājušies no 53,7% līdz 49,0%. Diemžēl samazinājās arī izdevumu apjoms, ko izskaidro ar mājāsaimniecību zemo pirktspēju, kā arī ar dzīvokļu uzturēšanas izmaksu, transportu, sakaru pakalpojumu tarifu pieaugumu, kā arī palielināšanos apģērbiem, apaviem, kā arī citiem pakalpojumiem un mājāsaimniecības precēm.

Teikto var ilustrēt ar piemēru: izdevumi uzturam pērnā gada janvārī — septembrī samazinājās par 3,7% (cenas šajā laika posmā pieauga par 2,6%). Izdevumi apģērba un apavu iegādei pieauga par 6,1% (1996. gada attiecīgajā periodā par 17,1%), bet dzīvokļu uzturēšanas izmaksas pieauga par 11,3% (1996. gada janvārī — septembrī — 14,6%).

Dolāra kursa kāpums lata stabilitāti neietekmēs

ASV dolāra kurss turpinās pieaugt sakarā ar notikumiem pasaules valūtas tirgū, taču lata stabilitāti tas ietekmēt nevar.

Dolāra kurss audzis attiecībā arī pret Japānas jenu, vācu marku un britu mārciņu. Dolāra kursa celšanās saistīta ar vispārēju dolāra nostiprināšanos pasaulē un Āzijas valūtu, to skaitā arī Japānas jenas pavājināšanos. Galveno iemeslu uz to esot atstājusi ekonomikas un finansu krīze Austrumāzijas valstīs, atstājot negatīvas sekas Japānas ekonomikā. Finanšu analītiķi uzskata, ka šis process varētu turpināties, bet dolāra kurss pieaugs. Vācijas markas un britu mārciņas kursa kritums pret dolāru pamatā esot tirgus svārstības sakarā ar lielu dolāru apjomu iepirkšanu no starptautisko investīciju fondu puses gada sākumā.

Lata stabilitāte pret piecu valūtu grozu (USD — 39%, DEM — 21%, JPY — 18%, FRF — 11% un GBP — 11%) palikusi nemainīga.

Latvijas Bankas prezidents Einārs Repše uzsvēra, ka šie notikumi vēlreiz parāda, kāpēc lats piesaistīts SDR grozam, nevis atsevišķai valūtai. «Pašlaik tā ir objektīva realitāte, bet nākotnē situācija varētu mainīties. Daži analītiķi runā par biznesa attīstības cikliem, kuriem jāiziet cauri šīm valūtām, un dolārs šobrīd varētu būt cikla virsotnē, bet jena droši vien ir sasniegusi minimumu», atzina E.Repše.

Arī starptautiskā tirgū šajā sakarā paaugstināta aktivitāte neesot novērota, kurss ir augstāks par LB apakšējo intervences robežu. Turklāt pēc dažu analītiķu domām, «janvāris šajā ziņā latam nekad nēssot bijis labs laiks».

«Dienas bizness»

Iesvēta Arendoles draudzes namu

Rožkalnu pagasta Arendolē dzīvo ar sevišķu vitalitāti apveltīti ļaudis, kuriem pietiek drosmes ķerties pie jaunām idejām un tās, neatlaidīgi strādājot, piepildīt. Pēdējos gados šeit atjaunots katoļu Dievnams, atjaunota skola, uz ērtām telpām pārcelta bibliotēka, uzbūvēts tilts pāri Dubnai, sarīkota ievērojama novadnieku — zinātnieku, vēstures un literatūras darbinieku, diplomātu, politiķu tikšanās, tiek rīkotas talkas. Bet pašā šī gada sākumā — 4. janvārī — iesvētīts Arendoles katoļu draudzes nams. Precīzāk — pirmais stāvs jaunajā draudzes namā, jo otrais vēl prasa atjaunošanas darbu un līdzekļus.

Arendoles muižas komplekss un ap to esošās ēkas pēc palīgscolas slēgšanas 1979. gadā piedzīvoja dažādus saimniekus un visādas pārvērtības. Atmodas laikiem sākoties, tām atradās īpašnieki. Arī mājai, kurā savulaik bija skolotāju dzīvokļi, bet vēlāk tā vienkārši tika izdemolēta. Taču tālumā dzīvojuši īpašnieki namu vēlējas pārdot. Tad sarosījās atjaunotās Arendoles katoļu baznīcas draudze. Ar sava prāvesta, Daugavpils Svētā Pētera baznīcas dekāna Aleksandra Madelāna materiālo atbalstu un organizatorisko palīdzību, ar draudzes locekļu ziedojumiem māja tika nopirkta. Palīdzēja arī Preiļu rajona padome, piešķirot draudzes mājas remontam 500 latus.

Mājā sākās remontdarbi, ko veica gan Rožkalnu pagasta bezdarbnieki, gan arī dekāna A. Madelāna nolīgtie strādnieki no Daugavpils. Darbiem sekoja gan cienīja-

mais dekāns, gan Arendoles draudzes komitejas priekšsēdētājs Viktors Lazdāns, kā arī pagasta padomes priekšsēdētāja Astrida Spuriņa. Tika rīkotas arī vietējo iedzīvotāju talkas. Pilnībā tika izremontēts pirmais stāvs, iemūrētas krāsnis. Antons Čeirāns sagādāja savu materiālu — dēļus un pats arī uzbūvēja skatuvi.

Pienāca diena, kad uz Arendoles baznīcas durvīm parādījās svētku afiša, un arī dekāns Aleksandrs Madelāns pēc Dievvārdiem aicināja visus uz Arendoles draudzes eglītes vakaru un draudzes nama iesvētīšanu.

4. janvārī tūlīt pēc svētās Mises jauni un veci, mazi un lieli Arendoles, kā arī tie Daugavpils rajona iedzīvotāji, kas pieder šai draudzei, pulcējās atjaunotajā zālē. Dekāns Aleksandrs Madelāns iesvētīja krucifiksu, ko nodeva draudzes komitejas priekšsēdētājam Viktoram Lazdānam, kurš to piekarināja pie sienas.

Viktors Lazdāns pateicās dekānam par lielo palīdzību draudzes dzīvē — par Arendoles baznīcai uzlikto jauno skārda jumtu, par draudzes mājas iekārtošanu. No savas puses draudzei un dekānam baltas domas, izturību, Dieva svētību Jaunajā gadā novēlēja pagasta padomes priekšsēdētāja Astrida Spuriņa.

Bet dažādi pārsteigumi vēl tikai sekoja. Folkloras ansamblis «Dzeipurs» nodziedāja dziesmas «Svētvakars tēva mājās» un «Ziemassvētku vizmā». Ar akordeonu pavadīja Andris Vingris. Arendoles pamatskolas skolotāja katehēte Olga Smagare norunāja Valda Mora dzejoli «Svētā nakts», bet skolēni iedejoja jauno skatuvi ar «Tūdalip, tagadiņ» un «Plaukstīnpolku». Un tad uz skatuves atdzima aina, kāda simtu

● Daugavpils Svētā Pētera baznīcas dekāns Aleksandrs Madelāns iesvētīto krucifiksu nodod Arendoles katoļu draudzes komitejas priekšniekam Viktoram Lazdānam.

simtos latgaļu mājās vērojama arī īstenībā. Svētvakars, istaba, ģimene. Dekāns Aleksandrs Madelāns pats bija sastādījis tekstu, pats sagatavojis režiju viencēlienam «Kūču vakars Arendolē», viņa vadībā vietējie aktieri ludziņu arī iestudēja.

Svētsvinīgais mijās ar jautro un pamācošo. Gan par divpadsmit ēdieniem uz galda, gan par ticējumu, ka šajā naktī sarunājas lopiņi. Tas tika apspēlēts, piesaucot vietējo saimnieku zirgus, kā tie brauc pāri jaunajam Dubnas tiltam. Gan arī tik raksturīgais, ka nav mājas, kurās neiekļūst kāds vietējais ubags, nodzēries, noplisis, izsalcis. Viņš tika aicināts pie galda, paēdināts.

Ludziņas darbības gaitā šis cilvēks atzina, ka viņa mājās bērniņā nekad nav bijis balti klātu galdu, svētvakara un ka viņš vēlas izmainīt savu līdzšinējo dzīvi, atgriezties ticībā.

Pēc tam uz skatuves tika parādīta Svētā ģimene, ļaunais valdnieks Herods, trīs Kēniņi, kas ieradās godināt jaundzimušo. Skanēja Svēto Rakstu lasījumi. Šie tēlotāji bija no Daugavpils, arī šis uzvedums bija sagatavots dekāna Aleksandra Madelāna vadībā. Muzikālās un lielās Veļičko ģimenes pārstāvji, kuri studē un mācās dažādās mūzikas skolās, svētku ciemiņiem dāvināja brīnišķīgus mirklus, ar flautu un vijoli izpildot vairākus skaņdarbus, bet Maruta Veļičko nodziedāja Šūberta «Ave Maria».

Greznā tērptā ieradās Ziemassvētku vecītis. Vispirms viņš aicināja priekšā visvecāko un visjaunāko svētku viesi. Tie bija 1916. gadā dzimuši Helēna Svence un 1995. gadā dzimušais Raivis Salcēvičs. Viņi pirmie saņēma dāvanas. Devīgais Ziemassvētku vecītis bija sagādājis dāvanas visiem draudzes pirmsskolas vecuma bērniem, bet viņa palīgi — arī tērpušies atbilstošā apģērbā — staigāja pa cilvēku pārpildīto zāli un gādāja, lai nevienam nepalik bez kārtīgas konfekšu sauja.

Pateicību saņēma arī baznīcas koristi, kuru lielākā daļa dzied arī «Dzeipurā», bet tā vadītājs Andris Vingris ir baznīcas ērģelnieks. Ministrantus pirmajos gados dekānam bija jāved līdzī no Daugavpils, bet nu jau trīs gadus viņam piekalpo Augšpūļu un Malnaču ģimeņu zēni. Ministrantu skaits nesen papildinājās arī ar Trofimoviču, Petrovu, Vaivodu ģimeņu zēniem.

Pateicību bija nopelnījuši arī viencēliena

lomu tēlotāji Veronika Kokina, Viktors Lazdāns, Marija Salcēviča, Līga Lozda, Normunds Vaivods un pārējie. Bet pašu vissirsnīgāko pateicību saņēma cienījamais dekāns Aleksandrs Madelāns, draudzes locekļi ar aizkustinājuma asarām acis teica paldies par tik emocionālu sirsniņu sarīkojumu, ko daudziem pat visā mūžā nebija nācies redzēt. Arī par lielo materiālo palīdzību. Ne tikai remontdarbi, bet arī zāles iekārtojums — krēsli, garie soli, skatuves aizkari sarūpēti par dekāna sagādātiem līdzekļiem.

Pēc tam sekoja kopīga mēlošanās ar to, ko vietējās saimnieces bija atnesušas savos groziņos — pupas, zirņus, ābolus, cepumus. Smaržoja skaisti rotātā svētku eglīte, un telpā līdinājās tas cilvēkus vienojošais kopības gars, ko rada kopā paveikts darbs, pateicība par palīdzību, labvēlība vienam pret otru.

Jau pēc šī sarīkojuma «Novadnieka» korespondentei radās iespēja Daugavpils Svētā Pētera baznīcas dekānam Aleksandram Madelānam pajautāt, kas viņu pamudināja tik daudz līdzekļu un personīgā laika ieguldīt Arendoles draudzes dzīvē.

— Esmu dzimis Preiļu rajonā, — teica Aleksandrs Madelāns. — Man ir vēlēšanās palīdzēt savas puses ļaudīm, sevišķi Arendoles draudzei. Redzot to sajūsmu, ar kādu Arendoles cilvēki uzņem šo darbošanos, es neželēju pūļu. Jūtos gandarīts, saņemot no viņiem vienkāršo, latgalisko paldies.

Bērniņā, skolas gados, arī es pats spēļu teātra izrādēs. Mana tēva mājās atradās Aizpuriešu pamatskola. Atceros, ka pirms izrādēm viena klašu starpsiena tika izņemta, radās vairākas vietas spēlētājiem un skatītājiem.

Mana skolotāja bija dzejniece Naaizmērstule. Atceros viņas stāstīto. Kā esot griezusies dažādās iestādēs Viļņā un Polijā, lūgusi bērniem grāmatas, stāstījusi, ka nav no kā mācīties. Viņai atbildējuši — rakstiet paši mācību grāmatas, modiniet latviskumu.

Šos vārdus atceros vienmēr. Arī šajā gadījumā, sastādot ludziņu, piemērojot vietējiem apstākļiem. Izmantoju arī Zēlmas Lāgerlevas darbus.

Man padomā jau iecerēts par Lieldienu svinēšanu.

L.Rancāne
Česlava Tuzika foto

● Skats no Ziemassvētku uzveduma Arendoles draudzes mājā.

● Arendoles katoļu baznīcai ar dekāna Aleksandra Madelāna gādību atjaunots jumts.

Policija un prokuratūra vēl joprojām dzīvo Latvijas PSR

Ja kāds atsauktos uz Livonijas ordeņa, Kurzemes hercogistes vai Eversmūižas likumiem, tas izsauktu zināmu jautību, — jau sen šie likumi nedarbojas, jo ir cita valsts, kurā dzīvojam, pēc kuras likumiem jāvadās un kuri jāievēro.

Tas attiecas arī uz tādiem likumu sakopojumiem kā kodeksi. Diemžēl nevaru nosaukt nevienu piemēru Latgales novada policijas un prokuratūras iestādēs, kurās darbinieki vadītos un atsauktos tikai uz Latvijas Republikas kodeksiem. Vienā vietā vairāk, citā mazāk, bet vēl atsauca uz Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas kodeksiem. Sen izdarītas izmaiņas kodeksu nosaukumos, vēl agrāk likvidēta padomju iekārta, bet izmaiņas darbā netiek ievērotas.

Vēl senāk tikušas izgatavotas veidlapas ar Latvijas

Padomju Sociālistiskās Republikas kodeksu piemērošanu, un tās joprojām tiek izmantotas policijas un prokuratūras darbā. Ja tiešām policijā un prokuratūrā naudas trūkuma dēļ jāizmanto šīs veidlapas, tad jāizdara attiecīgi labojumi. Nav svarīgi, vai tas prasa ilgu vai neilgu laiku.

Ja kāds darbinieks vēl atsauca uz padomju laika likumdošanu, tad sākumā jāizdara aizrādījums, pēc tam var sekot bargāki sodi. To jāizlemj katram konkrētam policijas vai prokuratūras iestādes vadītājam. Pagaidām nejutu, ka daļa šo iestāžu vadītāju reaģētu uz atgādinājumiem par trūkumiem pakļauto darbinieku vidū. Šādas prasības uzskata par pārmērībām, kodeksā panti gandrīz vienmēr saskan, jācinās pret noziedzniekiem, nevis jālabo padomju laika veidlapas.

Dažām labam vienalga, pēc kāda kriminālkodeksa celta apzūdība — vai pēc Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas vai pēc Latvijas Republikas.

Arī tiesneši nav bez vainas — viņi neliek policistiem un prokuroriem izdarīt lietā labojumus. Tas jādara. Ja to šie darbinieki nedara, tad jāziņo lekslietu ministram vai Ģenerālprokuroram.

Šīs kļūdas redz pat noziedznieki, kuri savās apelācijas sūdzībās norāda, ka lietu izmeklējusi pēc padomju likumiem, neizmirstot piebilst, ka arī pielietojot padomju laika metodes.

Jācer, ka 1998. gadā juristi nedos viņiem šādas iespējas.

K.Valdemiers,
Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājs

Pepijas Garzeķes, Ulofa Palmes un Alfreda Nobela zemē

Nobeigums. Sākums 17., 20., 24. decembra, 3., 7. un 10. janvāra numuros.

Oktobra sveiciens no Krievijas

7. novembris mūsu Zviedrijas braucienā laikā bija īpaša diena. Bet to isti sapratām tikai vakarā, kad, atgriezušies viesnīcā, sēdējām ēdamistabā un pārrunājām tikko pieredzēto.

Bet no paša rīta, satiekoties pie brokastu galda, visi konstatējām, ka Zviedrijas televīzijā esam skatījušies vienas un tās pašas pārraides. Pieminot revolūcijas 80. gadadienu Krievijā, zviedri rādīja sižetu par Krievijas kompartijas lideri Ģeņadiju Zjuganovu un kundzi, kuri dejojā kādā svinīgā pieņemšanā. Pēc tam — Nikitas Mihalkova filmu «Saules nogurdinātie». Tā arī vienīgā reize, kad skatījāmies televizoru un visu sapratām, jo filma bija krievu valodā ar titriem zviedriski.

«Sērfošana» līdz pat Preiļu rajonam

Šai «sērfošanai» nav nekāda sakara ar sportu vai atpūtu pie ūdeņiem, bet gan ar datoriem. Tik daudz mēs zinājām un sapratām jau iepriekš. Taču, kas ir Internets un kā ar to strādāt, isti uzzinājām tikai Rudbekas skolā, kur šīs mācību iestādes datorskolotājs Peters Lindvalls trīs stundas veltīja mūsu ievirzīšanai un iedīdīšanai Interneta noslēpumos.

Bet vispirms par Rudbekas skolu. Tā ir parasta vidējā mācību iestāde, kurā no vairāk nekā 1100 audzēkņiem lielākā daļa ir 16 — 19 gadus veci zēni. Laikam tāpēc, ka 1901. gadā, kad šo skolu atvēra, tā bija tehniskā ģimnāzija. Pašlaik tur vidējo izglītību var iegūt pēc vairākām

programmām.

Kā jau minēju, Petera Lindvalla uzdevums bija iepazīstināt mūs ar Internetu, jo lielākajā daļā Latvijas lauku rajonu redakciju nav pieslēgtas Interneta tīklam. Mācību telpā, kur parasti nodarbojas Rudbekas skolas audzēkņi, izvietoti septiņpadsmit datori — saslēgti kopējā tīklā un pievienoti lielajam.

Izrādās, ka Interneta ideja nāk no «aukstā kara» laikiem, kad pavisam nopietni bija atomkara draudi. Tā 1969. gadā ASV radās Interneta aizsākumi — tika savienoti pirmie četri datori.

Kāds labums no Interneta? Tas ir efektīvs veids, kā iegūt un sniegt informāciju, viegls un lēts sazināšanās veids, cilvēku sakaru veidošana, zināšanu apmaiņa. Uzņēmumiem, kuri tur sniedz savu reklāmu, iespējams vienkāršāk pirkt un pārdot preces un pakalpojumus. Interneta ir plaša statistikas informācija, ziņas par procesiem, kas notiek sabiedrībā, pētījumi un atklājumi. Internets — tas nozīmē elektroniskais pasts, Interneta konferences vai vienkārša papļāpāšana. Visbeidzot — elektroniskā naudas pārskaitīšana.

Taču Internets rada arī problēmas. Cilvēks gaida, ka visa informācija būs par brīvu. Internets ir nepārtraukta kustība, arī informācija mainās tik strauji, ka rīt vairs nesameklēsi to, ko esi atradis šodien. Dažreiz jauni dokumenti neienāk tik operatīvi, kā to gribētos. Visbeidzot — ne jau visai informācijai Internetā var uzticēties.

Iepazīstinot mūs ar Internetu, Peters uzsvēra arī pavisam negatīvas iezīmes, piemēram, bērnu pornogrāfija, nacistiska rakstura propaganda, bīstama informācija (kā uzbūvēt bumbu, kā ražot sintētiskas narkotiskas vielas un tā tālāk). Izrādās, ka

līdz šim vēl nevienas pasaules valsts likumos nav noteikts, kāda tad informācija drīkst atrasties Internetā, bet kāda nedrīkst.

Bet kā tad ar virsrakstā minēto «sērfošanu»? Jā, tikām arī līdz tai, kas, izrādās, ir visai interesanta un aizraujoša pastaiģa vai klišana no viena materiāla uz otru — līdz bezgalībai vai kamēr galīgi apnik. Diezin vai es tagad vairs to spētu atkārtot, taču, sēžot ērtā krēslā, Rudbekas skolas datormācības kabinetā es kompjūtera ekrānā lasīju par «vienu no interesantākajiem un gleznainākajiem Austrumlatvijas novadiem — Latgali», kur, savukārt, Preiļu rajona tūrisma informācijas centrs piedāvā interesantus maršrutus uz Aizkalni, Aglonu un tā tālāk.

Nākotnes pilsētā

Kaut ko tādu vēl neviens no mūsu grupas nebija redzējis. Ladugordsengena ir dzīvojamo namu rajons Ērebrū nomalē. Vizuālais iespāids — kaut kas mākslīgs, sterils, svešs un bez dvēseles. Vēl no skolas laikiem nāk prātā fantastu grāmatās skatītie zīmējumi par tālas nākotnes pilsētām, kur valda vienlīdzība, laime un pārticība. Pietrūka vienīgi augstu gaisā ierīkoti caurspīdīgu kupolu un tuneļu, kur joņo ātrgaitas vilcieni.

Vispirms apmeklējām skolu, kurā no pirmās līdz devītajai klasei mācās apmēram 400 bērnu. No pirmās līdz piektajai klasei mācības notiek atsevišķā ēkā, kur ar galeriju ir saistīta ar galveno māju. Gaiši un plaši kabineti, mums ierasto solu vietā ērti sagrupēti galdi.

Vecāko klašu meitenes ar lepnumu stāstīja un rādīja telpas, kur apgūst dažādas praktiskas iemaņas — šūt apģērbu, adīt, tamborēt, gatavot ēdienu. Zēni iepazīst galdniecību, metālapstrādi un daudz ko citu. Vienīgi telpā, kur pie durvīm bija uzraksts «Bibliotēka», viņas sakautrējās. Patiešām, dažā labā ģimenē latviešu mājās ir pulka vairāk grāmatu, nemaz nerunājot par mūsu skolu bibliotēkām.

Ekskursijas turpinājumā mūs vedināja uz daudzstāvu māju, kur izvietots veco ļaužu pansionāts. Tajā mīt vientuļi pensionāri, kā arī cilvēki ar fiziskām un psihiskām novirzēm. Viņu medicīnisko aprūpi finansē pašvaldība, bet par iri un pārtiku jāmaksā pašiem. Ar piebildi, ka pēc visām nomaksām katram pansionāta iemītniekam no viņa pensijas paliek pāri ne mazāk kā 1600 kronas mēnesī. Tā ir naudiņa, kas paredzēta frizierim, atpūtai un izklaidei.

Pansionātā iemītnieki ierodas ar savām personīgajām mantām un mēbelēm, lai justos ērti un labi. Reizi nedēļā pa vienam vai pa diviem kopā ar savu aizbildni viņi brauc uz pilsētu izklaidēties. Svētdienās pansionātā notiek kolektīvs dievkalpojums, Ziemassvētkos un Lieldienās kopīgas svinēšanas. Ir arī regulāri koncerti, kuros piedalās profesionāli mūziķi, aktieri.

Komūnas vistas un kopīga zupa

1992. gadā, kad Ladugordsengenas dzīvojamo namu masīvu nodeva ekspluatācijā, kompleksu no vairākām ēkām, kur sešdesmit viens dzīvoklis, tā iemītnieki nolēma izveidot par apvienību. Tas ir kaut kas līdzīgs komūnai, varbūt dzīvokļu kooperatīvam — Latvijā, šķiet, nekas tamlīdzīgs nekad nav bijis. Kā mums pastāstīja divas jaunas zviedrietes Zuzanna un Anna-Sofija, šīs apvienības mērķis bija panākt situāciju, kad tiek taupīts viss — patērētais ūdens, siltums,

elektroenerģija.

Vislielākās pūles apvienības locekļi visus šos gadus veltījuši atkritumu šķirošanai (par atkritumu savākšanu Zviedrijā īrnieki maksā krietni vairāk nekā mēs). Lietainā un drēgnā pievakarē tecīšus devāmies pakal abām zviedrietēm, lai apskatītu atkritumu savākšanas un šķirošanas šķūnišus pagalma vidū. Vienā konteinerā metami papīri, otrā — krāsainais stikls, trešā — baltais stikls. Šampūna pudelītēm (izmazgātām un sausām) ierādīts vēl viens konteiners. Pārtikas atkritumi jāmet vēl citā bundulī, kur jāpievieno noteikts daudzums koka skaidu granulu — tā veidojas komposts.

Vai gribat zināt, kā pie mums nokļūst zviedru second hand drēbes? Nu, lūk, komūnas jeb apvienības pagalmā ir šķūnītis, kur katrs var atnest un pakarināt kādu sev apnikušu vai nederīgu drēbes gabalu. Iespējams, kādam citam komūnas loceklim tieši tāda manta liksies derīga un piemērota. Ja drēbes gabals ilgi karājas un liekas nevienam nevajadzīgs, to beidzot iemet konteinerā, kur tiek vākta humānā palīdzība mazattīstītām valstīm, tajā skaitā arī Latvijai.

Turpat pie šķūnišiem abas zviedrietes ar lepnumu rādīja komūnas sakņu dārzus. Dārziņi — divguļamās gultas lielumā, kur vieta ir tikai divām kāpostgalvām, kādai dillītei, pētersīlim un puķītēm. Šajos dārziņos viņi izmanto no pārtikas atkritumiem veidoto kompostu. Aiz dārziņiem redzams vēl viens šķūnītis, kur mītiņās sešas vistas un gailis — arī komūnas kopmanta (žēl, ka nepajautājām, kā viņi dala izdētās olas). Šķūnītim pieguļ maza mazītiņa siltumnīca, kur rēgojās jau apsaluši tomātu laksti, nu kādi pieci vai seši.

Dodamies iekšā komūnas mājā. Anna-Sofija rāda kopīgo virtuvi un ēdnīcu, kur ik pirmdienas tiek vārīta un ēsta kolektīvā zupa. Ēdāju gan palieko mazāk un mazāk, bet pati tradīcija turoties kopš 1992. gada. Šim nolūkam iekārtota lepna virtuve ar visu nepieciešamo sadzīves tehniku, pie tam — nekad nekas nav pazudis.

Turpat pirmajā stāvā ir sporta zāle vingrošanai, solārijs, sauna, treniņu zāle. Visi komūnas mājas korpusi savienoti ar gaiteni, pa kuru paši savām acīm redzējām joņojam bērnu bariņus. Īsām bikselēm, basām kājām, no viena stāva uz otru, no viena dzīvokļa otrā. Starp citu, Annai-Sofijai, kuras trīsistabu dzīvoklis ir 69 kvadrātmetru platībā, ik mēnesi jāmaksā summa, kas latos ir 384.

Vēl uzzinājām, ka komūnai ir savs bērnudārzs un viens kopīgs automobilis. Kopējās lietošanas telpu uzkopšana notiek pēc grafika. Bet dzīvo komūnā pārsvarā inteliģences pārstāvji, studenti, lielākā daļa no viņiem atbalsta sociāldemokrātiskus uzskatus, ir moderātu partijas biedri.

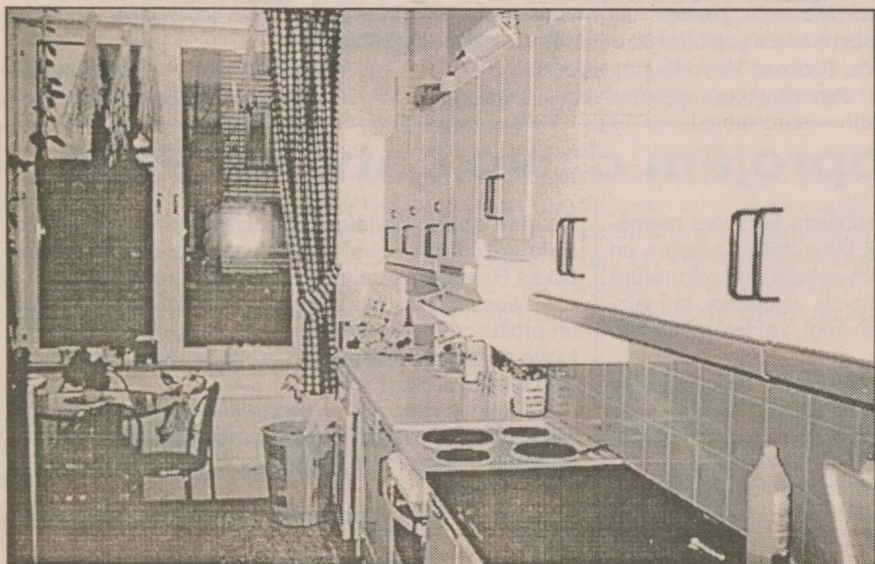
Pēdējo vakaru Ērebrū pavadījām sarunās par redzēto. Šķiet, ka tieši komūnā redzētais mūs parliecināja — nekur nav tik labi kā mājās. Nākamajā rītā ar sajūsmu sēdāmies autobusā, lai brauktu uz Arlandas lidostu. Lidostas veikaliņos tērējām pēdējās pāri palikušās kronas suvenīriem. Bet četrdesmit piecas minūtes lidojuma likās viens mirklis — zem lidmašīnas spārnēm jau redzams Rīgas jūras līcis. Rīteņu pieskaršanos Latvijas zemei uzņēmām ar urā saucieniem. Beidzot mājās!

Ja kāds jums saka, ka citur ir labāk, neticiet — nekur nav tik labi kā mājās.

Lidija Kirillova

● Tā savas vecumdienas aizvada Zviedrijas pensionāri. Salenieku un citu mūsu pansionātu iemītnieki par tādām ērtībām var tikai sapņot.

● Ladugordsengenas dzīvojamo namu masīva pamatskolas mājturības kabineta iekārtojums izsauc ne tikai apbrīnu, bet arī skaudību.

«Mēs jebkuros apstākļos iesim uz priekšu»

Šie vārdi un šis solījums pieder sporta kluba «Cerība» direktoram Imantam Babrim, kad viņš atgriezās Preiļos pēc Latvijas Sporta pārvaldes pasniegtās Goda zīmes un diploma saņemšanas un tika lūgts pastāstīt gan par padarīto, gan iecerēm. Imants Babris sporta klubu «Cerība» vada kopš 1990. gada.

— **Vispirms pastāstiet, kas tas īsti ir par apbalvojumu?**

— Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas paspārnē esošā Sporta pārvalde pirmo reizi bija parūpējusies par šādiem apbalvojumiem, arī Goda zīmes bija nupat kā kaltas. Un gan Rīgas, gan provinces apstākļos strādājošajiem sporta darbiniekiem, sevišķi pēdējiem, bija ļoti patīkama šāda atzinība. Preiļu rajonā šo apbalvojumu saņemām divi — es un Dzintra Šmukste, kura koordinē ne tikai rajona, bet visa Latgales novada pieaugušo sporta dzīvi.

— **Raksturojiet, lūdzu, tuvāk rajona sporta kluba «Cerība» darbu.**

— Negribu lielīties, bet, nerunājot nemaz par Latgali, pat uz Latvijas fona mūsu sporta klubs izskatās tīri labi. Visādā ziņā — struktūras sakārtotībā. Šeit es domāju sakārtotību rajona līmenī, neraugoties ne uz kādiem iespējamu teritoriālu reformu draudiem. Es to saprotu tā, ka sports sastāv gan no pašām sportiskajām izpausmēm, gan no iekšējās struktūras, gan no bāzēm.

Sporta kluba «Cerība» nodarbībās iesaistīti 1200 audzēkņi no visa rajona — Riebiņos, Vārkavā, Rušonā, Aglonā, Galēnos, Rudzētos, Rožupē, Upmalā, Jersikā, kā arī, protams, Preiļos un Līvānos. Šajā sakarībā ļoti ceru, ka jaunā rajona padome, kurai vēl nav galīgās skaidrības par gada budžetu, izšķirot kaut kādas lietas par sportu rajonā, iepriekš aprunāsies ar mums, ar cilvēkiem, kas dienā dienā strādā ar rajona sportistiem. Šodien vēl nav skaidra mūsu nākotne — vai «Cerība» paliks kā rajona iestāde vai pāries pilsētas pārziņā. Neatkarīgi no tā, kāds lēmums tiks pieņemts, ceru, ka vispirms tiks uzklauts mūsu — rajona sporta darbu vadošo speciālistu — viedoklis. Jā, šodien «Cerību» nekaunējoties var rādīt gan pilsētas, gan rajona ciemiņiem, mūsu sporta bāzē ir vairāk sakopta nekā vienā otrā bagātā pilsētā. Bet arī šīs sakoptības uzturēšana prasa gan darbu, gan naudu.

— **Kādi sporta veidi ir populārākie mūsu rajonā?**

— Bērni paši izvēlas, kas viņiem tuvs — basketbols, futbols, vieglatlētika vai kas cits. Pieminētie sporta veidi jauniešu vidū vairāk iecienīti. Pēc tam seko volejbols, galda teniss. Daudzi skolotāji bez īpašas specializācijas nodarbojas ar dažādiem citiem sporta veidiem. Starp audzēkņiem ir tādi, kas sporta nodarbībās

piedalās vienkārši tāpat, brīvā laika pavadīšanai vai arī veselības uzlabošanai. Tāpēc pastāv vispārējās fiziskās sagatavotības grupas. Otrā daļa ir tādu, kas nodarbojas padziļināti. Viņi trenējas daudzus gadus, izgājuši ievada posmus, piedalās sacensībās, nonāk uz augstāka pakāpiena — iekļūst basketbola vai futbola jaunatnes līgā, spēj piedalīties augstākā līmeņa vieglatlētikas sacensībās.

Atsevišķs mūsu sporta pasākumu bloks ir rajona skolu sacensības. Mēs strādājam arī ar rajona fizikultūras skolotājiem. Aktivitāte īpaši pieaugusi šinī mācību gadā. Piedalās pat tādas lauku skolas, kuras līdz šim atsevišķos sporta veidos — basketbolā, futbolā — maz manīja. Viss ir atkarīgs no cilvēkiem, kas strādā uz vietām. Piemēram, Silajāņu pamatskolā ieradās jauns direktors, uzpurināja visus, un tagad šīs skolas skolēni piedalās gan basketbola, gan futbola sacensībās, ko līdz šim nebija darījuši.

Izstrādājies savs sacensību cikls. Rudeņi nāk ar krosiem, futbolu, pēc tam seko sacensības basketbolā, slēpošanā, volejbola, galda spēles — novuss, dambrete, galda teniss, kas sevišķi populārs ir mazās skolās. Peldēšana, svaru bumbu celšana. Sacensības notiek dažādās vecuma grupās un dažādās skolu grupās. Piemēram, basketbola sacensības vienā vecuma grupā saucas «Oranžā bumba», citā — «Vidusskolu kauss» un tā tālāk. Par skolu sportistu aktīvu darbošanos liecina arī tas, ka agrāk sacensībām pietika ar «Cerības» zāli, bet tagad papildus jāmeklē kāda cita zāle Preiļu vai Riebiņu skolās.

— **Sportam vajadzīgi gan labi treneri, gan talantīgi audzēkņi, gan sporta inventārs un bāze. Kā šajā ziņā ir «Cerībai»?**

— Kopumā «Cerība» ir unikāla tai ziņā, ka tā celta, kaut ko atlicinot no remontiem, ieguldot savu enerģiju. Piemēram, stadionu, par kuru tagad visi atzinīgi izsakās, izveidojām mēs, trīs cilvēki, bet tas aizņēma trīs gadus. Ar savām rokām, bez īpašiem budžeta līdzekļiem. Vai arī tas pats foajē, kuram līdzīgu citos sporta klubos neatrast. Arī tas tapis bez budžeta naudas.

Reiz dzirdēju teicienu: «Mēs spiedām uz gāzes, kad citi bremzēja» un pilnībā to varu attiecināt uz «Cerību». Tie bija deviņdesmitie gadi, grūtības, kad citi sārujās par dažādām grūtībām, bet mēs gājām uz priekšu, un tagad esam aizsteigušies citiem garām daudzējādā ziņā. Par to varēja pārliecināties Preiļos rudenī notikušajā Latvijas sporta skolu direktoru seminārā, kad vairumam likās tālas tās lietas, kas mums jau ir.

Latvijas Sporta pārvaldē mūsu darbošanās kaut kādā veidā tika novērtēta un pērn piešķirti 20 000 latu sporta kom-

● Preiļu rajona sporta kluba «Cerība» darbinieki katrs savā vietā ir centušies uzturēt «Cerības» labo vārdu. Fotografēšanās brīdī klāt nav divu treneru, bet pārējie: pirmajā rindā no kreisās grāmatvede Zigrīda Urča, volejbola trenere Zoja Jakimova, basketbola trenere Ieva Babre, basketbola trenere Līga Sauka, mācību daļas vadītāja Žanna Kufina. Otrajā rindā no kreisās basketbola treneris Pēteris Ozoliņš, futbola treneris Jevgēnijs Nesterovičs, metodīķis Valdis Ivdris, direktors Imants Babris, futbola treneris Vladimirs Točko, vieglatlētikas treneris Jāzeps Lazdāns, medmāsa Margarīta Kozlova, sekretāre Lidiņa Skutele.

pleksa celtniecības pabeigšanai. Izdomājām, ka par šo naudu uzbūvēsim tenisa kortu, reizē sakārtojot sporta kluba ārpusi. Ceru, ka jūnijā kortā varēs sākt spēlēt. Nauda vēl vajadzīga volejbola zāles ierīkošanas pabeigšanai.

Teiksim tā, — naudas vienmēr varētu būt vairāk. Bet uzskatu, ka visos sporta veidos ar inventāru esam nodrošināti. Tam izmantoti gan budžeta līdzekļi, gan sponsoru devums. Arī citādā veidā pamānāmies gūt kaut nelielus līdzekļus. Piemēram, rīkojot dažādus čempionātus pieaugušajiem, komandām jāmaksā dalības nauda, ar kuru sedzam ne tikai sacensību izdevumus, bet atlicinām viena otra roba nolīdzināšanai. Mums arī 30 vai 50 latu ir nauda. Kaut arī šo čempionātu rīkošana it kā neietilpst mūsu funkcijās, bet tas ir raksturīgi mazpilsētām, ka tie paši cilvēki, kas ņemas ar bērniem, strādā arī ar pieaugušajiem. Citos rajonos var būt tas ir citādi, bet mēs, Preiļos, koncentrējam līdzekļus, ko rajons atvēl bērnu un pieaugušo sportam. Uzskatu, ka tas ir optimālais variants.

— **Un nākotnes ieceres?**

— Esam iesaistījušies Jaunatnes sporta attīstības aģentūrā «Olimps», kurai viens no uzdevumiem ir bāzu pilnveidošana. Ar pilsētas domi kopīgi strādājam, lai viens no šādiem objektiem būtu 1. pamatskolas zāle, kuras celtniecības turpināšanai valsts iedalījusi naudu. Līdz ar tās uzbūvēšanu vairs netiks pārslogots sporta klubs «Cerība». Mūsu «Ce-

rība» pašlaik aizņemta nodarbībās no pusastotiem rītā līdz vienpadsmitiem vakarā, nedaudz mazāk brīvdienās.

Runājot par šo gadu, paredzēts viss tradicionālais, kas notiek vienmēr, kā arī piedalīšanās dažādos čempionātos. Bez tam saistībā ar Preiļu septiņdesmitgadi jūnija pirmajā nedēļā iecerēti gan bērnu sporta svētki, gan bērnu starptautisks futbola turnīrs, gan ģimenes sporta diena, kā arī turnīri pie mums populārākajos sporta veidos, kā arī pirmo reizi — strībols. Bez tam pats esmu ķēries pie Preiļu rajona sporta muzeja izveidošanas. Varbūt cilvēkiem ir veci diplomu, medaļas, avīzes, afišas un tamlīdzīgi, ko varētu piedāvāt muzejam. Vēlos šī muzeja atklāšanu piesaistīt Preiļu gadadienai.

Gribu, lai mūsu sporta klubs ir labāks par citiem. Ne tikai bāzes ziņā. Mans princips — ja dari, tad dari maksimāli.

— **Tam vajadzīga spēcīga domubiedru komanda.**

— Man ir normāla komanda. Mēs mierīgi, pamazītēm, bet plānveidīgi ejam uz priekšu. Mēs attīstāmies, mūsu kopējais virziens ir skaidrs. Arī tad, ja savas korekcijas kādreiz ienes budžets. Arī cilvēciskā plāksnē kolektīvā ir absolūta saskaņa.

Esmu pateicīgs savam kolektīvam. Ar to strādājot, esmu pārliecināts, ka vienalga, jebkuros apstākļos, mēs iesim uz priekšu.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Pēteris Pizelis

Horizontāli

1. Jaunā izjūtas trūkums. 4. Stateniski. 7. Dažu ūdensdzīvnieku elpošanas orgāns. 8. Slavēt. 9. Uzņēmuma parādu un saistību kopums. 11. Jautājumi, par kuriem raksta vai runā. 13. Pakāpeniski vākt. 14. Alkoholisks dzēriens. 19. Ratu vai ragavu piederumi. 21. Cirka mākslinieks. 23. Itāliešu polārpētnieks, dirižabļu konstruktors (1885-1978). 24. Valsts Eiropā. 25. Magnētiskās indukcijas mērvienība.

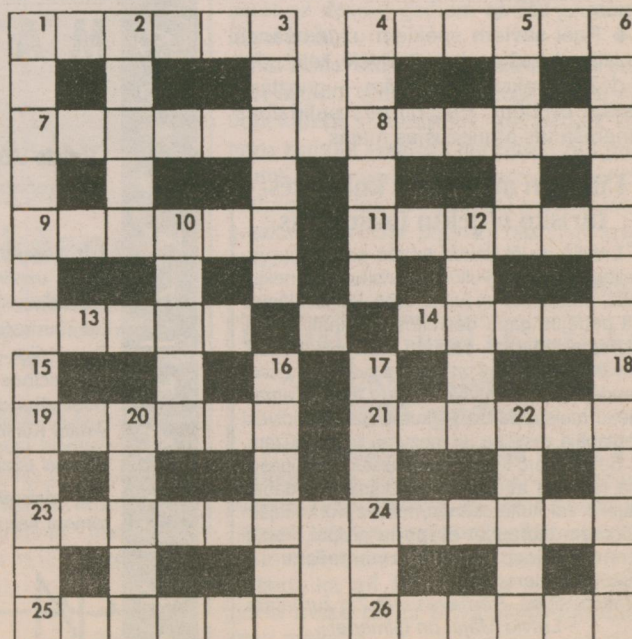
26. Pirmā latviešu kuģniecības paju sabiedrība.

Vertikāli

1. Pagasta centrs Preiļu rajonā. 2. Nejūtīgs, vienaldzīgs. 3. Pārņemts. 4. Ceremonija izcilu notikumu atzīmēšanai. 5. Upe Krievijā. 6. Diplomātiskais pārstāvis. 10. Latvijas Tautas frontes pirmais priekšsēdētājs. 12. Kurināmais. 15. Atrasties aktīvajā karadienestā. 16. Neviltots. 17. Latviešu hokejists, NHL Pitsburgas kluba «Penguins» vārtsargs. 18. Matadors. 20. Liels koka trauks. 22. Atrast.

1997. gada 20. decembra numurā publicētās mīklas atminējums

Horizontāli. 1. Kastīre. 4. Čarters. 10. Regulēt. 11. Atspere. 12. Asis. 13. Cīpslas. 14. Buki. 17. Iepaļā. 18. Sermīte. 19. Lielgruntnieces. 22. Lēnīgas. 25. Vairogs. 27. Koks. 28. Sapīcis. 29. Pikē. 30. Nirvāna. 31. Okšķere. 32. Osmanis. 33. Istabas. Vertikāli. 2. Anglija. 3. Ratnīca. 5. Amanats. 6. Rietumi. 7. Ormanis. 8. Mežsaimniecības. 9. Defises. 15. Bailīgs. 16. Ordenis. 20. Sloksne. 21. Estētes. 23. Nokares. 24. Stagari. 25. Valvods. 26. Odiseja.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Preiļu rajona padome

- ◆ 14. janvārī finansu komitejas un sociālās, kultūras, izglītības komitejas sēde. Sākums plkst. 10.00.
- ◆ 15. janvārī rajona revīzijas komisijas pirmā sēde. Sākums plkst. 9.00.
- ◆ 15. un 16. janvārī Preiļu rajonā uzturas Lietuvas Valsts Utenas rajona un vairāku pilsētu pašvaldību, kā arī Lietuvas tūrisma asociācijas pārstāvi, lai apspriestu jautājumus par kopīgu sadarbību tūrisma jomā.
- ◆ 21. janvārī rajona padomes sēde. Sākums plkst. 10.00.

Rajona skolu valde

- ◆ 15. janvārī skolu valdes zālē seminārs veselības mācības skolotājiem. Sākums plkst. 12.00.
- ◆ 16. janvārī Latgales novada zēnu koku kopmēģinājums Jēkabpils ģimnāzijā. Sākums plkst. 11.00.
- ◆ 20. janvārī skolu valdes zālē olimpiāde latviešu valodā 6. klasēm. Sākums plkst. 9.30.
- ◆ 21. janvārī skolu valdes zālē olimpiāde svešvalodā, pirmā kārtā 7. klasēm.

Rajona sporta klubs «Cerība»

- ◆ 14. janvārī Dienvidaustrumlatvijas basketbola līgas spēles. Krāslava — Preiļi. Jēkabpils — Līvāni.
- ◆ 16. un 17. janvārī Preiļos «Cerībā» Latgales atklātais čempionāts galda tenisā. Sākums 16. janvārī plkst. 15.00, 17. janvārī — plkst. 9.30.
- ◆ 16. un 17. janvārī Rīgā pilsētas atklātais čempionāts vieglatlētikā. Piedalās rajona pieaugušo izlase.
- ◆ 17. un 18. janvārī Latvijas Jaunatnes sporta centra sacensības vieglatlētikā Rīgā. Piedalās rajona skolēnu izlase.
- ◆ 17. un 18. janvārī Preiļu pilsētas čempionāts minifutbolā. Sākums plkst. 16.00.
- ◆ 17. janvārī Latvijas čempionāts volejbolā. Preiļi — Latvijas Lauksaimniecības universitāte. Sākums plkst. 16.00.
- ◆ 18. janvārī Latvijas čempionāts volejbolā Rīgā. LSPA — Preiļi.
- ◆ 21. janvārī sporta klubā «Cerība» rajona vieglatlētikas treneru sanāksme. Sākums plkst. 15.00.

Kultūras namos

- ◆ Stabulnieku kultūras namā 17. janvārī balle, spēlē J.Zieds Ziediņš. Sākums plkst. 22.00.
- ◆ Rožkalnu kultūras namā diskotēka kopā ar didžeju Guni no Daugavpils. Sākums plkst. 22.00.

Informāciju sagatavoja L.Rancāne

■ **Kultūras iestāžu vadītāju ievēribai.** Par sarīkojumiem lūgums zvaniņt pirmdienās no plkst. 9.00 līdz 12.00 pa tālruni 21996.

03 nedēļa

◆ No 6. līdz 12. janvārim Preiļu slimnīcas ātrā palīdzība izsaukta 124 reizes. Vienā gadījumā notikusi saindēšanās ar medikamentiem, viens cietušais guvis termiskus apdegumus, trijiem kļuvis slikti alkohola lietošanas dēļ. Ātrā palīdzība steigusies pie septiņiem cilvēkiem, kas guvuši traumas.

◆ Slimnīcā ievietoti 111 slimnieki, 14 no viņiem — bērni.

◆ Paši saviem spēkiem uzņemšanas nodaļā griezušies desmit cilvēki, lielākoties ar dažāda rakstura traumām — grieztām, sistām brūcēm. Pēc pirmās palīdzības saņemšanas atgriezušies mājās.

Lūdzam atsaukties kultūrvēsturisko objektu īpašniekus

Latvijā ir vēl daudz tautas garam un veselībai nozīmīgu kultūrvēsturisku pieminekļu, taču, neapzināti un nesaudzēti, lemti bojāejai. Tā pēdējos gadu desmitos iznīcināti unikāli akmeņu krāvumi, nocirsti simtgadīgi ozoli, novākti svētkāmeņi un aizbērti svētavoti. Esam zaudējuši visā Latvijā simtiem ēku — amatnieku meistardarbu — kuros dzīvojošie cilvēki saglabāja veselību un možumu ilgam mūžam. Sajā sakarā lūdzam atsaukties, kura īpašuma teritorijā atrodami iepriekšminētie dabas objekti vai kultūrceltnes, lai, uz norādītajām adresēm izbraucot ekspertu grupai, kopīgi lemtu par iespējamo tā izmantošanu sabiedrības interesēs.

Rakstīt: Rīgā, Pērnavas ielā 22, žurnālam «Latviju Mājai un Ģimenei».

Ilze Jansone, redaktore

VID aktuāla informācija

Par tabakas izstrādājumu un alkoholisko dzērienu atlikumu deklarēšanu

Uzņēmumiem, kas veic uzņēmējdarbību ar tabakas izstrādājumiem, ir jādeklarē VID teritorijā iestādē, kurā attiecīgais uzņēmums reģistrēts kā nodokļu maksātājs, visus ar akcīzes nodokļa markām marķētos tabakas izstrādājumu atlikumus pēc stāvokļa uz 1998. g. 10. janvārī. Uzņēmumiem, kuriem izsniegta licence tabakas izstrādājumu izgatavošanai un realizācijai vai tabakas izstrādājumu ieviešanai (importam) un realizācijai, jādeklarē līdz 1997. g. 31. decembrim iegādātās un pēc stāvokļa uz 1998. gada 10. janvārī atlikumā esošās akcīzes nodokļa markas. Analoga deklarēšanas kārtība ir arī uzņēmumiem, kas nodarbojas ar alkoholisko dzērienu realizāciju.

Šīs deklarācijas jāiesniedz VID līdz 26. janvārim.

Tabakas izstrādājumu, kas būs deklarēti noteiktā kārtībā, bez obligātā kvalitātes atbilstības sertifikāta atļauts realizēt līdz 1998. gada 1. februārim. Nedeklarētie tabakas izstrādājumi pēc 26. janvāra tiks uzskatīti par veselībai un dzīvībai sevišķi bīstamiem un iznīcināmi VID noteiktā kārtībā.

Deklarācijas veidlapas paraugus var saņemt VID Preiļu rajona nodaļā.

Šo kārtību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 2 no š. g. 6. janvāra, kas publicēti «Latvijas Vēstnesī» š. g. 7. janvārī.

Latvijas Nacionālā opera pārdod biļetes uz izrādēm februārī:

- ◆ 1. februārī plkst. 18.00 P.Čaikovska balets «Riekstkodis».
- ◆ 3. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Aīda».
- ◆ 4. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Aīda».
- ◆ 5. februārī plkst. 19.00 P.Čaikovska balets «Gulbju ezers».
- ◆ 6. februārī plkst. 19.00 Dž. Pučīni opera «M-me Butterfly».
- ◆ 10. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Nabuko».
- ◆ 11. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Aīda».
- ◆ 12. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Aīda».
- ◆ 13. februārī plkst. 19.00 P.Čaikovska balets «Apburtā princese».
- ◆ 14. februārī plkst. 19.00 G. Doniceti opera «Lucia di Lammermoor».
- ◆ 15. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Traviata».
- ◆ 19. februārī plkst. 19.00 Dž. Pučīni opera «Turandota».
- ◆ 20. plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Traviata».
- ◆ 25. februārī plkst. 19.00 Rimskā-Korsakova balets «Šeherezade» (pirmizrāde).
- ◆ 26. februārī plkst. 19.00 Rimskā-Korsakova balets «Šeherezade».
- ◆ 27. februārī plkst. 19.00 Dž. Verdi opera «Nabuko».

Biļetes iespējams rezervēt pa tālruni 7225747 un tālruni/faksu 7228240. Operas biļešu kases darba laiks — katru dienu no plkst. 10.00 līdz 19.00. Kases tālruni 7225803 un 7228496.

Š. g. 6. februārī plkst. 10.00 Pelēču pagasta padomē notiks izsole. Tiks izsolīts:

- traktors MTZ-50 L, sākumcena Ls 200;
- automašīna UAZ-33x03-01, sākumcena Ls 50.

Pieteikties izsoles komisijā.

Paju sabiedrība agrofirma «Turība» pārdod jaunlopus sākot ar vienu mēneša vecumu, cena 1 Ls/kg, un visu vecumu melnraibās tīršķirnes teles, arī grūsnas. Izzaņas pa tālr. 56640.

Pabeigta ēkas un garāžu privatizācija Preiļos, Aglonas ielā 22. Ēka un garāžas pārdotas pers. A. Vucānam. Pārdošanas cena Ls 36000, no kuriem visa summa maksāta sertifikātos.

Līvānu pilsētas dome piedāvā labiekārtotu dzīvokļu īres tiesības par iepriekšējā īrnieka komunālo maksājumu parādu summas nomaksu:

1-istabas dzīvokli,

Zaļā ielā 12-21 (1. stāvs, kop. pl. 33,05 m²), Ls 243;

2-istabu dzīvokli,

Lāčplēša ielā 25-50 (2. stāvs, kop. pl. 40,29 m²), Ls 303;

3-istabu dzīvokļus,

Lāčplēša ielā 15-11 (1. stāvs, kop. pl. 67,62 m²), Ls 270;

Rīgas ielā 10a-31 (3. stāvs, kop. pl. 64,29 m²), Ls 238;

Zaļā ielā 12-36 (5. stāvs, kop. pl. 63,71 m²), Ls 180.

Uzziņas var saņemt un pieteikumu iesniegt līdz š. g. 21. janvārim Līvānu pilsētas domē 11. kabinetā darbdienās. Tālr. 43813.

Pārdod

VAZ-21013. Tālr. 56896;

T-25 ar inventāru. Tālr. 21686;

organisko mēslu ārditāju PRT-204. Tālr. 58563; linsēklu raušus un eļļu Preiļos, Rīgas ielā 3 (noliktavā), darbdienās no plkst. 9.00 līdz 12.00.

garāžu. Tālr. 19750 vakaros;

trīsistabu dzīvokli. Tālr. 21875;

privatizētu trīsistabu dzīvokli, garāžu. Tālr. 22556 vakaros;

govī. Tālr. 43554.

Pērk

vienzīģa zāles plāvēju. Tālr. 10550;

klavieres. Tālr. 15395 vakaros.

Izīrē

vienistabas vai 1,5 istabu dzīvokli ar mēbelēm un telefonu. Tālr. 23281;

trīsistabu dzīvokli līdz 5 gadiem. Tālr. 19750 vakaros.

Dažādi

Uzdāvināšu 2,5 mēn. vecu kucēnu labam saimniekam. Tālr. 44592.

Kvalificēts bilancspējīgs grāmatvedis piedāvā grāmatvedības pakalpojumus. Tālr. 44834.

Atrasts automašīnas numurs BB-2475. Tālr. 22305.

Vajadzīgi pārdevēji. Pieteikties pa tālr. 23315 pēc 19. Zāģētāju brigāde meklē darbu mežā. Ir savi zāģi. Tel. 55721 vakaros no 17 līdz 20.

IU «Ligo-2» ALUS BĀZE Preiļos, Liepājas ielā 37 piedāvā alu. (Alus cena 0,5 l).

Cēsu alus darītava:

Iejamais alus «Lauku gaišais», Ls 0,10,
«Cēsu pils», Ls 0,16,
«Vendenes», Ls 0,20,
«Kārļa», Ls 0,21,
«Cēsu», Ls 0,22
«Cēsu oriģinālais», Ls 0,23.

Bauskas alus darītava:

«Bauskas gaišais», Ls 0,18,
«Bauskas tumšais», Ls 0,21,
«Kārļa», Ls 0,20.

Piebalgas alus darītava:

«Senču», Ls 0,17,
«Pils», Ls 0,19,
«Piebalgas», Ls 0,23,
«Sātana», Ls 0,29.

Tērvetes alus darītava:

«Tērvetes», Ls 0,25.

«Aldaris»:

«Pīlzenes», Ls 0,21,
«Zelta», Ls 0,25,
«Tumšais», Ls 0,25,
«Latvijas», Ls 0,28.

Iespējama piegāde. Tālr. 23355, 21791.

**Preiļu 1. pamatskola aicina
bērņus, kuri neapmeklē
bērnu dārzu un «Abecīti»,
uz pirmo nodarbību
sagatavošanas grupā š. g.
22. janvārī plkst. 14.00.
Tālr. 22558.**

**Pērk privatizācijas sertifikātus
Preiļos, Brīvības ielā 1 (gastro-
noma 2. stāvā, ieeja no pagalma pu-
ses). Tālr. 22700. Līvānos pasta
ēkā 1. stāvā. Tālr. 42663.**

**Pērk papīrmalku un bērza finierklucus
mežā pie ceļa, cirsma. Iespējami for-
vardera pakalpojumi.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 23743,
mob. tel. 29-355766.**

LĪDZJŪTĪBAS

Lai tēva mila paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
**Izsakām dziļu līdzjūtību Jurim
Lubānam, TĒTI smiltājā izvadot.**
P/s «Preiļu SCO» kolektīvs

Tāds divains klusums šodien priedēs,
Tur dzenis serdē sāpi laukā kaļ,
Bet brūci sirdi putnēns nesadzedēs,
Nav spēka dzīvību griezt atpakaļ.
**Sērojam kopā ar piederīgajiem,
Pāvelu PUZO smiltājā gūdot.**
Aglonas internētģimnāzijas kolektīvs

MAKSĀTNESPĒJA

Privatizācijas aģentūra paziņo, ka ar Latgales apgabaltiesas 1997. gada 29. decembra spriedumu likvidējamais

Valsts uzņēmums "Līvānu melioratīvās celtniecības Valsts uzņēmums", reģistrācijas nr. 000302030, juridiskā adrese - Baznīcas iela 23, Līvāni, Preiļu rajons, atzīts par maksātnespējīgu

Par maksātnespējīgu likvidējamā Valsts uzņēmuma "Līvānu melioratīvās celtniecības Valsts uzņēmums" administratoru apstiprināta bezpeļņas organizācija Valsts akciju sabiedrība "Privatizācijas aģentūra". Administrators pilnvarojis Anitu Kursīti pārstāvēt administratoru maksātnespējas procesā.

Pretenzijas pret maksātnespējīgo likvidējamo Valsts uzņēmumu "Līvānu melioratīvās celtniecības Valsts uzņēmums" var pieteikt viena mēneša laikā no šī sludinājuma publicēšanas dienas oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" administratora pārstāvei Anitai Kursītei Raiņa ielā 13, Madonā, LV - 4801,

tālrunis uzziņām Rīgā 7021336, mobilais tālr. 9357776.

Visi līdzšinējie Valsts uzņēmuma "Līvānu melioratīvās celtniecības Valsts uzņēmums" zīmogi tiek pasludināti par nederīgiem.

Privatizācijas aģentūra

K. Valdemāra iela 31, Rīga, LV - 1887 E-mail: lpa@mail.bkc.lv Home page: http://www.lpa.bkc.lv/